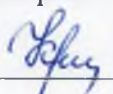

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра педіатрії №2
Кафедра ендокринології з дитячими інфекційними хворобами

«УЗГОДЖЕНО»

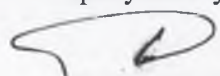
Гарант освітньо-професійної програми
«Педіатрія»

 Тетяна КРЮЧКО

“ 31 ” 08 2022 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради медичного
факультету №2

 Денис КАПУСТЯНСЬКИЙ

Протокол від 31.08 2022 № 1

СИЛАБУС
ПЕДІАТРІЯ З ДИТЯЧИМИ ІНФЕКЦІЙНИМИ ХВОРОБАМИ
(назва навчальної дисципліни)
обов'язкова навчальна дисципліна
(навчальна дисципліна обов'язкова/ вибіркова)

рівень вищої освіти
галузь знань
спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курс(и) та семестр(и) вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський) рівень вищої освіти
22 «Охорона здоров'я»
228 «Педіатрія»
магістр педіатрії
лікар
«Педіатрія»
денна
6 курс, XI-XII семестри

«УХВАЛЕНО»

на міжкафедральному засіданні кафедри
педіатрії №2 та кафедри ендокринології з
дитячими інфекційними хворобами

Зав. кафедри Тетяна КРЮЧКО

Зав. кафедри Оксана МУРАВЛЬОВА
Протокол від 25.08.2022р. 2022 № 1

Полтава – 2022

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Крючко Тетяна Олександрівна, д.мед.н., професор Пода Ольга Анатоліївна, к. мед.н., доцент Ільченко Валентина Іванівна, мед.н, доцент Бубир Людмила Миколаївна, доктор філософії, асистент
Профайл викладача (викладачів)	https://pediatric-two.pdmu.edu.ua/ https://endocrinology.pdmu.edu.ua/
Контактний телефон	(0532) 60-64-91 Кафедра педіатрії №2
E-mail:	pediatric2@pdmu.edu.ua , val.ilch@ukr.net
Сторінка кафедри на сайті	https://pediatric-two.pdmu.edu.ua/ https://endocrinology.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Дисципліна «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами»:

Кількість кредитів / годин – 6 кредитів /180 год., із них:

Лекції (год.) – 0 год.

Семінарські заняття (год.) – 0 год.

Практичні (год.) – 110 год.

Самостійна робота (год). – 70 год.

Вид контролю – підсумковий модульний контроль (ПМК).

Політика навчальної дисципліни

Організація освітнього процесу за міждисциплінарною освітньою компонентою «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» реалізується на кафедрах педіатрії №2 та ендокринології з дитячими інфекційними хворобами Полтавського державного медичного університету відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті» та інших діючих нормативних документів <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenty>. Проведення освітнього процесу за дисципліною «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» в особливих умовах (військовий стан, карантин під час пандемії та ін.) відбувається за допомогою технологій дистанційного навчання, зокрема лекції та семінарські заняття проводяться з використанням платформи ZOOM, Google Meet, Google Classroom та ін. При проходженні навчального процесу під час військового стану у разі надходження сповіщення про повітряну тривогу чи загрозу ракетного удару всі учасники освітнього процесу повинні організовано пройти до споруд цивільного захисту (згідно розробленого алгоритму дій) та перебувати в укриттях до закінчення повітряної тривоги. Освітній процес може бути завершеним в укритті, а після відбою тривоги всі можуть повернутися до навчальних приміщень та продовжити освітній процес.

Політика навчальної дисципліни базується на свідомому та сумлінному виконанні здобувачами вищої освіти своїх обов'язків, дотримання прийнятих у суспільстві загальних правил та норм поведінки. Обов'язковим є систематичне відвідування усіх видів навчальних занять, які

проводяться за розкладом згідно графіку навчального процесу у відповідності з робочими навчальними планами та програмою дисципліни. Здобувачі вищої освіти мають приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу. Мовою навчального процесу дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» є державна мова.

Дотримання принципів академічної доброчесності здобувачами освіти з дисципліни регулюється «Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників ПДМУ» <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/viddil-monitoryngu-osvity/informaciyi-materiali-n-process-vimo-ek9k> та передбачає: самостійне виконання індивідуальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. **Порушенням академічної доброчесності вважається:** академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація результатів, списування, шахрайство, обман. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до відповідальності у вигляді: повторного проходження оцінювання (відпрацювання незадовільних оцінок, пропущених занять, ПМК) та повторного проходження навчального курсу.

Здобувачі вищої освіти, вивчаючи дисципліну «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами», **зобов'язані:**

- виконувати графік навчального процесу, індивідуального навчального плану і не допускати невиконання без поважних на причин;
- дотримуватися вимог до зовнішнього вигляду (дрес-коду);
- виконувати вимоги з техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями;
- підтримувати порядок в навчальних кімнатах, дбайливо та охайно відноситись до майна кафедри;
- дотримуватися морально-етичних принципів під час спілкування з пацієнтами та співробітниками клінічних баз.

Здобувачам вищої освіти, вивчаючи дисципліну «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами», **забороняється:**

- самовільно залишати аудиторії протягом заняття;
- використовувати додаткові засоби інформації під час занять (мобільний телефон, планшет та ін.) без дозволу викладача;
- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших студентів та заважати викладачу;
- вживати наркотичні засоби, психотропні речовини, спиртні напої, палити на території кафедри і перебувати в приміщенні кафедри в стані алкогольного, наркотичного сп'яніння;
- вчиняти протиправні та аморальні дії, що можуть створити небезпечні умови для здоров'я та/або життя оточуючих, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику.

Опис навчальної дисципліни

Педіатрія – базисна клінічна дисципліна, яка вивчає анатомо-фізіологічні особливості дитячого організму, закономірності фізичного та нервово-психічного розвитку дітей різних вікових груп, семіотику уражень органів та систем дитячого організму, клінічне трактування лабораторних та інструментальних методів обстеження та основні принципи лікування, реабілітації та профілактики захворювань в дитячому віці. Дитячі інфекційні хвороби є невід'ємною частиною педіатрії, поглиблене вивчення даного розділу сприяє підготовці висококваліфікованих спеціалістів, які добре знають клініку найбільш поширеної інфекційної патології в дитячому віці, володіють сучасними методами її діагностики та диференціальної діагностики, можуть надати невідкладну допомогу та призначити раціональну терапію, провести специфічну профілактику та вчасно розробити комплекс протиепідемічних заходів в осередку захворювання.

Вивчення дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» здійснюється впродовж XI-XII семестрів на 6 році навчання. Розроблена програма навчальної дисципліни передбачає набуття здобувачем вищої освіти знань та професійних вмінь з найбільш поширеної патології у дітей раннього віку, захворювань органів дихання, травлення, сечової системи, дитячої кардіоревматології, алергології, дитячих інфекційних хвороб, основних невідкладних станів в педіатричній практиці.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» є найбільш поширена неінфекційна (соматична) патологія дитячого віку та найбільш поширені інфекційні захворювання дітей.

Проведення аудиторних занять здійснюється для здобувачів вищої освіти на основних базах кафедри педіатрії №2 (ЦСПД КП «ПОКЛ ім. Скліфосовського Полтавської обласної ради»), проведення поточних форм контролю, підготовка до ПМК здійснюється в комп'ютерному класі кафедри (розташований на базі КП «Полтавська центральна районна клінічна лікарня» Полтавської міської ради), додатково підготовка до проведення ОСКІ проводиться на базі Симуляційного центру ПДМУ.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити: «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» як навчальна дисципліна базується на вивченні здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти пропедевтики педіатрії, а також інших базових дисциплін (медичної біології, медичної та біологічної фізики, біоорганічної та біологічної хімії, гістології, цитології та ембріології з особливостями дитячого віку, анатомії людини з особливостями дитячого віку, патоморфології з особливостями дитячого віку, фізіології та патофізіології з особливостями дитячого віку, мікробіології, вірусології та імунології, радіології тощо) й інтегрується з даними дисциплінами.

Постреквізити: вивчення здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами» закладає основи для застосування знань з основних анатомо-фізіологічних особливостей дитячого віку, семіотики уражень органів та систем дитячого організму, основних принципів діагностики та лікування соматичної та інфекційної патології у дітей та формує вміння застосовувати отримані знання у процесі подальшого навчання та професійній діяльності відповідно до принципів доказової медицини.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутнього лікаря необхідного рівня теоретичних знань, практичних вмінь та навичок, а також вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для здійснення професійної медичної діяльності.
- основними завданнями вивчення дисципліни є:
 - вивчення різних клінічних варіантів перебігу та ускладнень найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку;
 - оволодіння методами діагностики соматичної та інфекційної патології в дитячому віці;
 - вивчення принципів лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених соматичних та інфекційних захворювань дитячого віку згідно сучасних міжнародних рекомендацій;
 - вивчення алгоритмів надання екстреної медичної допомоги при основних невідкладних станах в педіатричній практиці;
 - засвоєння студентами принципів деонтології в педіатрії, етично-правових засад та психологічних аспектів взаємовідносин у системі «лікар-дитина-батьки», здобуття навичок професійної відповідальності.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та

практичні проблеми у професійній діяльності в галузі охорони здоров'я за спеціальністю 228 «Педіатрія» в умовах неповної або обмеженої інформації з урахуванням можливостей інноваційної медицини в мультидисциплінарному контексті соціальної та етичної відповідальності.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 10. Здатність спілкуватися іноземною мовою. Здатність використовувати міжнародні греко-латинські терміни, скорочення і кліше у фаховому усному й писемному мовленні.
- ЗК 11. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
- ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- СК 1. Навички опитування та клінічного обстеження дітей різних вікових груп.
- СК 2. Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних, інструментальних досліджень та оцінки їх результатів з урахуванням вікових нормативних показників.
- СК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- СК 4. Здатність до визначення необхідного режиму навчання, праці, відпочинку здорових дітей та при лікуванні захворювань.
- СК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні захворювань.
- СК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
- СК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів в дорослій та дитячій популяції.
- СК 8. Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги дорослим та дітям.
- СК 9. Навички надання екстреної медичної допомоги.
- СК 10. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів.
- СК 11. Навички виконання медичних маніпуляцій.
- СК 12. Здатність до визначення перинатальних факторів ризику, тактики ведення фізіологічної вагітності, фізіологічних пологів та післяпологового періоду. Навички консультування з питань планування сім'ї та медико-генетичного консультування.
- СК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів.
- СК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб.
- СК 16. Здатність до ведення медичної документації.
- СК 18. Здатність до оцінювання впливу навколишнього середовища, соціально-економічних та біологічних детермінант на стан здоров'я індивідуума, сім'ї, популяції.
- СК 19. Здатність до проведення аналізу діяльності лікаря-педіатра, підрозділу, закладу охорони здоров'я, проведення заходів щодо забезпечення якості медичної допомоги і підвищення ефективності використання медичних ресурсів.
- СК 20. Здатність до проведення заходів щодо організації та інтеграції надання медичної допомоги дитячому населенню та проведення маркетингу медичних послуг.

СК 21. Здатність створювати й впроваджувати науково-дослідні проекти в системі охорони здоров'я.
СК 22. Наслідкування принципів дотримання фахової та академічної доброчесності з усвідомленням відповідальності за достовірність представлених наукових результатів.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Вміти отримувати й використовувати спеціалізовані концептуальні знання для майбутніх наукових здобутків у сфері охорони здоров'я, при проведенні досліджень, критичному осмисленні проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН 3. Знати будову, особливості функціонування окремих органів і систем у дорослих та дітей різного віку в цілому в нормі, при розвитку патологічних процесів, захворювань; вміти використовувати набуті знання в подальшому навчанні та у практичній діяльності лікаря.

ПРН 4. Збирати дані про скарги пацієнта, анамнез життя і захворювання, спадковий анамнез в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу або вдома у хворого, в тому числі з урахуванням вікових особливостей хворого.

ПРН 5. Призначати й аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або інструментальні). Оцінювати інформацію з метою проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2), використовуючи знання про дитину, її органи й системи, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень відповідно віку (за списком 4).

ПРН 6. Виділяти та фіксувати провідний клінічний симптом або синдром (за списком 1); встановлювати найбільш вірогідний або синдромний діагноз захворювання (за списком 2) з подальшим визначенням характеру (консервативне, оперативне) та принципів лікування хворих при захворюваннях (за списком 2).

ПРН 7. Визначати необхідний режим навчання, праці та відпочинку, а також харчування у здорового контингенту населення і при лікуванні хворих на захворювання (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, вдома у хворого та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах.

ПРН 8. Проводити оцінку загального стану новонародженої дитини відповідно до існуючих діагностично-лікувальних алгоритмів та діючих рекомендацій, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, з наступним моніторингом розвитку дитини та наданням рекомендацій з вигодовування та особливостей харчування залежно від віку, організацією проведення профілактичних щеплень за календарем.

ПРН 9. Виділяти невідкладний стан потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану дитини за будь-яких обставин (вдома, на вулиці, в закладі охорони здоров'я), у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації, у польових умовах, в умовах нестачі інформації й обмеженого часу, використовуючи стандартні методики фізикального обстеження та можливого анамнезу, знання про дитину, її органи та системи, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 10. Визначати тактику та вміти надавати екстрену медичну допомогу на підставі провідного клінічного синдрому (тяжкості стану) та діагнозу невідкладного стану (за списком 3) в умовах обмеженого часу за допомогою стандартних схем.

ПРН 12. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувальної установи, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта, використовуючи знання про будову його органів та систем, анатомо-фізіологічні та вікові особливості, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та використовуючи стандартні методики.

ПРН 14. Планувати заходи для запобігання розповсюдження інфекційних хвороб (за списком 2) в умовах закладу охорони здоров'я, його підрозділу на підставі результатів епідеміологічного обстеження осередків інфекційних хвороб, епідеміологічного аналізу, використовуючи існуючі профілактичні та протиепідемічні методи. Виявляти групи ризику, території ризику, час ризику, фактори ризику та здійснювати епідеміологічний аналіз інфекційної захворюваності населення.

ПРН 15. Знаходити необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерел, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію в професійній діяльності. Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.

ПРН 16. Визначати наявність та ступінь обмежень життєдіяльності, виду, ступеню та тривалості непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг.

ПРН 17. Готувати річний звіт про особисту виробничу діяльність, використовуючи офіційні облікові документи, за узагальненою формою в електронній та паперовій формах; вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення (історію розвитку дитини, контрольну карту диспансерного спостереження, карту амбулаторного/стаціонарного хворого, історію хвороби, індивідуальну карту ведення вагітної, обмінну карту, історію пологів, санаторно-курортну карту, листок непрацездатності, документацію для МСЕК тощо), використовуючи стандартну технологію, на підставі нормативних документів.

ПРН 18. Проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань; оцінювати в динаміці та при співставленні з середньо статичними даними показники захворюваності, в тому числі хронічними неінфекційними захворюваннями, інвалідності, смертності, інтегральні показники здоров'я.

ПРН 19. Визначати негативні фактори навколишнього середовища на підставі даних санітарно-профілактичної установи шляхом співставлення з існуючими нормативами та стандартами. Визначати наявність зв'язку між станом навколишнього середовища та станом здоров'я певного контингенту та розробляти профілактичні заходи на підставі отриманих даних.

ПРН 21. Зрозуміло представляти власні знання, висновки та аргументи з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.

ПРН 23. Досліджувати обсяги та результативність діяльності лікаря, підрозділу, закладу охорони здоров'я в динаміці та при співставленні їх з середньо статичними і кращими в сфері діяльності. Проводити відбір та використовувати уніфіковані клінічні протоколи щодо надання медичної допомоги, що розроблені на засадах доказової медицини. Приймати участь у розробці локальних протоколів надання медичної допомоги.

ПРН 24. Організовувати роботу медичного персоналу в команді, підрозділі, закладі. Взаємодіяти з колегами у своєму закладі та в інших закладах охорони здоров'я, підлеглими та керівниками; організовувати взаємодію з організаціями та установами поза сектором охорони здоров'я; формувати раціональні медичні маршрути пацієнтів.

ПРН 25. Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 27. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

ПРН 28. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклуються) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати:**

- визначення, епідеміологію, класифікацію, етіологію та патогенез найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей;
- клінічні прояви при неускладненому та ускладненому перебігу найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей;
- критерії встановлення попереднього клінічного діагнозу при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей;
- план лабораторного та інструментального обстеження дітей при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дитячого віку;
- диференційну діагностику найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей;
- критерії встановлення заключного клінічного діагнозу при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей;
- принципи лікування найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань

дітей;

- протокол надання невідкладної допомоги при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей
- профілактику найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дітей.
- організацію протиепідемічних заходів в осередку найбільш поширених інфекційних захворювань у дітей. Календар профілактичних щеплень;
- прогноз при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дітей;

вміти:

- визначати етіологічні та патогенетичні фактори найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- аналізувати типову клінічну картину найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- визначати провідні патологічні симптоми і синдроми при найбільш поширених захворюваннях дитячого віку;
- визначати різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань дитячого віку;
- скласти план обстеження та аналізувати дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- проводити диференціальну діагностику та ставити попередній клінічний діагноз найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- трактувати загальні принципи лікування, реабілітації і профілактики найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворювань дитячого віку;
- здійснювати прогноз життя при найбільш поширених неінфекційних та інфекційних захворюваннях дитячого віку;
- ставити діагноз і надавати екстрену допомогу при основних невідкладних станах у клініці дитячих хвороб;
- демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у клініці педіатрії.

Тематичний план лекцій за модулем/модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції (не передбачено згідно з навчальним планом)

Тематичний план семінарських занять за модулем/модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на семінарському занятті (не передбачено згідно з навчальним планом)

Тематичний план практичних занять за модулем/модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами		
<i>Змістовний модуль 1. Педіатрія</i>		
<i>1.1. Дитяча пульмонологія</i>		
1.	Диференційна діагностика гострих респіраторних вірусних та бактеріальних захворювань верхніх дихальних шляхів у дітей. 1. Етіологія, класифікація, клінічні прояви, методи діагностики та принципи лікування грипу у дітей. 2. Етіологія, класифікація, клінічні прояви, методи діагностики та	6

	принципи лікування парагрипу у дітей. 3. Стенозуючий ларинготрахеїт: клінічні прояви, діагностика та диференційна діагностика, принципи терапії. 4. Етіологія, класифікація, клінічні прояви, методи діагностики та принципи лікування респіраторно-синцитіальної інфекції у дітей. 5. Етіологія, класифікація, клінічні прояви, методи діагностики та принципи лікування аденовірусної інфекції у дітей. 6. Етіологія, класифікація, клінічні прояви, методи діагностики та принципи терапії гострого фарингіту у дітей. 7. Гострий тонзиліт у дітей: етіологія, фактори ризику, клінічні прояви, методи діагностики та диференційної діагностики тонзиліту вірусної та бактеріальної етіології у дітей. Принципи лікування гострого тонзиліту в залежності від етіологічного чинника. 8. Невідкладна допомога при гіпертермічному синдромі та гострій дихальній недостатності.	
2.	Диференційна діагностика пневмонії у дітей. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу пневмонії та її ускладненнях. * 1. Визначення, основні етіологічні чинники, патогенез та класифікація пневмонії у дітей. 2. Клінічні прояви пневмонії у дітей. 3. Провідні клінічні симптоми та синдроми при різних клінічних варіантах та ускладненнях перебігу пневмонії у дітей. 4. Принципи діагностики пневмонії у дітей. 5. Дані лабораторних та інструментальних досліджень при різних клінічних варіантах пневмонії та її ускладненнях (плеврит, абсцес, піоторакс, пневмоторакс). 6. Диференційна діагностика пневмонії у дітей. 7. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу пневмонії та її ускладненнях. 8. Невідкладна допомога при гострій дихальній недостатності в залежності від причини виникнення та ступеня тяжкості. 9. Профілактика пневмонії та її ускладнень у дітей.	6
3.	Диференційна діагностика спадкових та вроджених захворювань бронхолегеневої системи у дітей. Диференційна діагностика бронхіту та бронхіоліту у дітей. 1. Поняття вроджених та спадкових захворювань дихальної системи у дітей. 2. Етіопатогенез, класифікація вроджених та спадкових захворювань дихальної системи в дитячому віці. 3. Основні клінічні прояви, критерії діагностики вад розвитку пов'язаних з недорозвиненням бронхолегеневих структур (агенезія, аплазія, гіпоплазія легень). 4. Основні клінічні прояви, критерії діагностики та принципи ведення вад розвитку стінки трахеї та бронхів. Синдром Вільямса-Кемпбелла. 5. Основні клінічні прояви, критерії діагностики та принципи ведення кіст та секвестрації легень. Синдром Картагенера. 6. Первинна альвеолярна дискінезія – поняття про захворювання та протокольне лікування. 7. Етіологія, патогенез, класифікація, критерії діагностики та клінічні прояви бронхіту у дітей. 8. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу захворювання. Невідкладна допомога при гострому	6

	бронхообструктивному синдромі у дітей. 9. Етіологія, патогенез, класифікація, критерії діагностики, клінічні прояви та принципи ведення бронхіоліту у дітей.	
	1.2. Дитяча алергологія	
4.	Диференційна діагностика синдрому шкірної висипки. Атопічний дерматит, класифікація, особливості клінічного перебігу в залежності від віку, діагностика та сучасні методи лікування. 1. Епідеміологія атопічного дерматиту у дітей. 2. Етіологія та патогенез атопічного дерматиту. 3. Імунологічні варіанти розвитку атопічного дерматиту. 4. Класифікація атопічного дерматиту, клініко-морфологічні форми. 5. Критерії діагностики атопічного дерматиту. 6. Клінічна характеристика захворювання. 7. Диференційна діагностика атопічного дерматиту. Принципи лікування та профілактики атопічного дерматиту в дитячому віці.	6
5.	Диференційна діагностика бронхіальної астми у дітей. Тактика ведення пацієнтів, сучасні принципи лікування та профілактики. Алергічний риніт у дітей. * 1. Етіологія, патогенез, класифікація бронхіальної астми (БА) у дітей. 2. Клінічні особливості перебігу БА у дітей різного віку. 3. Диференційна діагностика захворювання в дитячому віці. 4. Показання до алергологічного обстеження та терміни його проведення. 5. Інтерпретація результатів дослідження функції зовнішнього дихання., у т.ч. з фармакологічними пробами. 6. Інтерпретація результатів імунологічного обстеження дитини, у т.ч. специфічного алергологічного обстеження. 7. Основні принципи базисного лікування БА у дітей згідно сучасних міжнародних рекомендацій. Показання та протипоказання до проведення специфічної імунотерапії. 8. Етіопатогенез, класифікація, клінічні прояви алергічного риніту у дітей. 9. Принципи діагностики, диференційна діагностика алергічного риніту. 10. Лікування та профілактика алергічного риніту в дитячому віці.	6
	1.3. Дитяча кардіоревматологія	
6.	Диференційна діагностика запальних захворювань серця у дітей. Гостра ревматична лихоманка та неревматичні кардити. Диференційна діагностика порушень серцевого ритму та провідності у дітей. * 1. Етіопатогенез гострої ревматичної лихоманки. 2. Класифікація та ступені активності ревматичної лихоманки, критерії діагностики ревматичної лихоманки Киселя-Нестерова-Джонса. 3. Диференційна діагностика ревматичної лихоманки з іншими захворюваннями сполучної тканини та неревматичним кардитом. Принципи лікування. 4. Етіологія, патогенез, критерії діагностики та основні клінічні прояви неревматичних кардитів у дітей. 5. Принципи діагностики та ведення неревматичних кардитів в дитячому віці. 6. Етіологія та патогенез порушень ритму серця та провідності у дітей. Клінічні прояви і зміни гемодинаміки при порушеннях ритму серця. 7. Класифікація і типова клінічна картина порушень ритму серця та провідності у дітей.	6

	8. Дані лабораторних та інструментальних обстежень при типовому перебігу порушеннях ритму серця та провідності у дітей. 9. Принципи лікування, реабілітації і профілактики порушень ритму серця та провідності у дітей. 10. Надання екстреної медичної допомоги при пароксизмальній тахікардії, миготливій аритмії, синдромі Морган'ї-Адамса-Стокса.	
7.	Диференційна діагностика вроджених вад серця у дітей. Тактика ведення хворого при вроджених вадах серця. 1. Етіологія найбільш поширених вроджених вад серця (ВВС) у дітей. 2. Патогенетичні механізми виникнення ВВС у дітей. 3. Класифікація вроджених вад серця 4. Гемодинаміка при найбільш поширених ВВС у дітей (дефекті МШП, дефекті МПП, тетраді Фалло, коарктації аорти, стенозі легеневої артерії, аортальному стенозі, транспозиції артеріальних судин та ВАП) 5. Діагностика найбільш поширених ВВС у дітей. 6. Тактика лікаря та прогноз при найбільш поширених ВВС у дітей. 7. Найбільш типові ускладнення при ВВС. 8. Оперативне лікування вад серця. Критерії якості лікування дітей з вродженими вадами серця після хірургічного лікування. 9. Невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності у дітей.	6
8.	Диференційна діагностика суглобового синдрому у дітей. Ювенільний ревматоїдний артрит (ЮРА). Диференційна діагностика системних захворювань сполучної тканини. 1. Етіологічні фактори ЮРА та реактивних артропатій у дітей. 2. Класифікація і аналіз типової клінічної картини ЮРА. 3. Особливості клінічного перебігу ЮРА у дітей. 4. План обстеження, лабораторні та інструментальні обстеження при ЮРА: загальноклінічний, біохімічний аналізи крові, коагулограма, дослідження синовіальної рідини, імунологічні дослідження, ЕКГ, рентгенологічне дослідження, ехокардіографія, ультразвукове дослідження суглобів. 5. Диференціальна діагностика ЮРА у дітей. 6. Принципи лікування, реабілітації і профілактики ЮРА. 7. Провідні клінічні симптоми, сучасні принципи лікування.	6
	1.4. Дитяча гастроентерологія	
9.	Диференційна діагностика абдомінального больового та диспепсичного синдрому у дітей старшого віку. Функціональна та органічна патологія стравоходу та гастродуоденальної зони у дітей. * 1. Етіопатогенез, класифікація, основні клінічні прояви функціональної диспепсії в дитячому віці. 2. Етіопатогенез, класифікація, основні клінічні прояви гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби (ГЕРХ) у дітей. 3. Етіопатогенез, класифікація, основні клінічні прояви хронічного гастриту, гастродуоденіту, виразкової хвороби в педіатричній практиці. 4. Принципи діагностики функціональної та органічної патології гастродуоденальної зони у дітей. 5. Принципи лікування хронічного гастриту і гастродуоденіту у дітей. 6. Принципи ведення дітей з виразковою хворобою шлунку та дванадцятипалої кишки. 7. Діагностика інфекції Н. pylori в педіатричній практиці. 8. Схеми ерадикаційної терапії в педіатрії. Оцінка ефективності терапії.	6

	9. Оцінка та розгляд міжнародних протоколів діагностики та лікування захворювань верхніх відділів травного тракту в педіатричній практиці. 10. Профілактика та прогноз виразкової хвороби та її ускладнень.	
10.	Диференційна діагностика функціональної та органічної патології біліарного тракту у дітей. Диференційна діагностика синдрому гепатоспленомегалії та портальної гіпертензії. Цироз печінки. Гостра та хронічна печінкова недостатність. 1. Етіопатогенетичні чинники, клінічні прояви, методи діагностики та принципи лікування функціональних розладів біліарного тракту у дітей. 2. Етіопатогенез, клінічні прояви, методи діагностики та принципи лікування хронічного холециститу та холангіту у дітей. Жовчно-кам'яна хвороба у дітей. 3. Етіологічні чинники та патогенетичні механізми розвитку хронічних гепатитів у дітей. 4. Методи оцінки стану гепатобіліарної системи у дітей. Захворювання, що супроводжуються ураженням печінки у дітей. 5. Клінічні симптоми, які свідчать про захворювання гепатобіліарної системи. 6. Провідні клінічні синдроми у дітей різних вікових груп при хронічному гепатиті. 7. Методи додаткового обстеження, які використовують при диференційній діагностиці хронічних гепатитів у дітей. Принципи лікування хронічних гепатитів у дітей. 8. Цироз печінки. Прояви портальної гіпертензії. Методи ведення пацієнтів. 9. Гостра та хронічна печінкова недостатність.	6
11.	Диференційна діагностика синдрому закрепу та діареї в дитячому віці. Функціональна та органічна патологія кишечника, що супроводжується даними синдромами. Клінічні прояви, алгоритм діагностики, тактика ведення пацієнта. 1. Етіологічні фактори, патогенетичні механізми розвитку синдрому подразненого кишечника в дитячому віці. 2. Діагностичні критерії, клінічні прояви функціональної патології кишечника у дітей. Принципи лікування синдрому подразненого кишечника в педіатричній практиці. 3. Фактори ризику розвитку запальних захворювань кишечника (ЗЗК) в дитячому віці. 4. Характеристика клінічної симптоматики ЗЗК в дитячому віці, перебіг захворювання у дітей. 5. Основні діагностичні маркери виразкового коліту та хвороби Крона у дітей. 6. Особливості клінічних проявів ХК в дитячому віці. Сучасні критерії верифікації, труднощі проведення диференційного діагнозу. 7. Сучасні оновлені рекомендації ECCO/ESPGHAN по веденню ЗЗК у дітей. Профілактика ЗЗК в дитячому віці. 8. Захворювання кишечника, що супроводжуються синдромом мальабсорбції у дітей: дисахаридна недостатність, целіакія. Принципи діагностики та лікування.	6
	1.5. Дитяча нефрологія	

12.	Диференційна діагностика синдрому дизурії та найбільш поширених інфекцій сечової системи у дітей. Тактика ведення дитини із тубулоінтерстиціальним нефритом, дисметаболічною нефропатією. * 1. Епідеміологія мікробно-запальних захворювань нирок та сечових шляхів у дітей. 2. Етіологія, патогенез, провокуючі фактори мікробно-запальних захворювань нирок та сечових шляхів у дітей. 3. Сучасна класифікація. Діагностичні критерії мікробно-запальних захворювань нирок та сечових шляхів у дітей різних вікових категорій. 4. Протоколи діагностики і лікування мікробно-запальних захворювань нирок та сечових шляхів у дітей. Методи профілактики. 5. Захворювання нирок, пов'язанні з порушенням метаболізму: етіологія, патогенез та наслідки. 6. Класифікація дисметаболічних нефропатій. 7. Клінічні симптоми та діагностичні критерії дисметаболічних нефропатій в педіатрії. 8. Протокол ведення дітей з дисметаболічними нефропатіями. Диспансерне спостереження дітей з захворюваннями нирок, пов'язаними з порушенням метаболізму. 9. Етіологія, патогенез, провокуючі фактори, основні клінічні прояви тубулоінтерстиціального нефриту у дітей. 10. Протоколи діагностики і лікування тубулоінтерстиціального нефриту в педіатричній практиці.	6
13.	Диференційна діагностика набрякового та нефротичного синдрому. Первинні та вторинні гломерулонефрити у дітей. Тактика ведення дитини при гострому та хронічному гломерулонефриті (ГН). 1. Епідеміологія та причини розвитку гломерулонефритів у дітей. 2. Патогенетичні механізми розвитку гломерулонефритів. 3. Класифікація. Діагностичні критерії основних синдромів/форм гострих/хронічних гломерулонефритів у дітей. 4. Принципи лікування та профілактики ускладнень. 5. Схеми протирецидивної терапії різних варіантів перебігу хронічного ГН. 6. Ренопротективна терапія при первинних та вторинних гломерулонефритах у дітей 7. Диспансерний нагляд за дитиною з хронічним гломерулонефритом.	6
14.	Диференційна діагностика гострої ниркової недостатності у дітей. Сучасні принципи діагностики та лікування. Диференційна діагностика хронічної ниркової недостатності у дітей. Гемолітико-уремічний синдром. Показання до гемодіалізу у дітей. Принципи лікування та профілактики хронічної ниркової недостатності. 1. Етіологія гострої (ГНН) і хронічної (ХНН) ниркової недостатності у дітей. 2. Патогенетичні механізми розвитку ГНН і ХНН. 3. Основні клінічні синдроми ГНН, ХНН. 4. Принципи лікування гострої та хронічної ниркової недостатності в дитячому віці. 5. Профілактика виникнення і прогресування ХНН у дітей з хронічною хворобою нирок. 6. Лікувальні та профілактичні заходи при захворюваннях нирок та сечовивідних шляхів у педіатрії. 7. Гемодіаліз та перитонеальний діаліз: показання, техніка проведення.	6

Змістовний модуль 2. Дитячі інфекційні хвороби.

15.	Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії мигдаликів у дітей. * 1. Диференційна діагностика етіології, епідеміології та патогенеза при різних екзантематозних інфекціях(кір, краснуха, вітряна віспа, оперізуючий герпес, псевдотуберкульоз, скарлатина). 2. Диференційна діагностика клінічних проявів при різних екзантематозних інфекціях(кір, краснуха, вітряна віспа, оперізуючий герпес, псевдотуберкульоз, скарлатина). 3. Головні відмінності в загально-клінічних та специфічних лабораторних та інструментальних досліджень при різних екзантематозних інфекціях. 4. Загальна диференційна діагностика екзантематозних інфекцій з не інфекційними та іншого генезу захворюваннями з синдромом екзантеми у дітей (себорейний дерматит, грибковий пелюшковий дерматит, геморагічний васкуліт Шенляйн-Геноха). 5. Профілактика та заходи у вогнищі екзантематозних інфекції у дітей. 6. Диференційна діагностика етіології, епідеміології та патогенеза при різних інфекційних ангінах та дифтерії ротоглотки у дітей. 7. Диференційна діагностика клінічних проявів при різних інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії ротоглотки у дітей. 8. Диференційна діагностика інфекційних ангін та різних форм дифтерії ротоглотки на рівні лабораторно-інструментальних досліджень. 9. Тактика ведення хворого при різних інфекційних ангінах та дифтерії ротоглотки у дітей. 10. Диференційна діагностика лікування та профілактики при різних інфекційних ангінах та дифтерії ротоглотки у дітей.	6
16.	Диференційна діагностика коклюшу у дітей раннього віку. Невідкладна допомога при апное. Диференційна діагностика паротитної інфекції, інфекційного мононуклеозу у дітей. * 1. Диференційна діагностика етіології, епідеміології та патогенезу у хворих дітей з коклюшем, паротитом та інфекційним мононуклеозом. 2. Диференційна діагностика клінічних симптомів та варіанти перебігу дитячих респіраторних інфекцій (інфекційного мононуклеозу, паротитної інфекції, коклюшу). 3. Головні відмінності в загально-клінічних та специфічних лабораторних та інструментальних досліджень при коклюшу, паротиту, інфекційному мононуклеозу. 4. Диференційна діагностика коклюшу, паротиту та інфекційного мононуклеозу з різними формами дитячих гострих вірусних респіраторних інфекцій. 5. Диференційна діагностика коклюшу, паротиту, інфекційного мононуклеозу з неінфекційних захворюваннях. 6. Оцінка стану дитини з кашлем та розладами дихання на етапі надання первинної медичної допомоги. 7. Ведення хворого з синдромом крупу та невідкладна допомога на догоспітальному і госпітальному рівні при крупі різної інфекційної етіології. 8. Особливості перебігу апноїчної форми коклюшу у дітей. Невідкладна допомога при зупинці дихання у хворих на коклюш. 9. Надання медичної допомоги дітям з болем в горлі на етапі первинної	6

	медичної допомоги Організація протиепідемічних заходів у вогнищі інфекції та надання рекомендацій при дитячих респіраторних інфекціях (коклюш, паротит, інфекційний моноклеоз).	
17.	Диференційна діагностика гострих кишкових інфекцій (ГКІ) у дітей. 1. Диференційна діагностика етіології, епідеміології та патогенезу гострих кишкових інфекцій у дітей (шигельоз, сальмонельоз, ешеріхіоз, псевдотуберкульоз, ротовірусна інфекція) 2. Диференційна діагностика клінічних симптомів та варіанти перебігу у дітей ГКІ з різною етіологією (шигельоз, сальмонельоз, ешеріхіоз, псевдотуберкульоз, ротовірусна інфекція). 3. Головні відмінності в загально-клінічних та специфічних лабораторних та інструментальних дослідженнях при ГКІ (шигельоз, сальмонельоз, ешеріхіоз, псевдотуберкульоз, ротовірусна інфекція). 4. Диференційна діагностика ГКІ з неінфекційними патологіями шлунково-кишкового тракту у дітей (інвагінації кишківника, аутоімунні захворювання кишківника, апендицит). 5. Уміння відрізнити гемолітико-уремічний синдром (хвороба Гассера) від інших синдромів при ГКІ. 6. Тактика ведення дітей з ГКІ на догоспітальному рівні та надання повного обсягу надання невідкладної допомоги при ГКІ. 7. Принципи та основи лікування ГКІ різної етіології у дітей різного віку. 8. Ускладнення та їх лікування в умовах стаціонару. Організація стаціонару на дому хворим з ГКІ. 9. Профілактика та організація протиепідемічних заходів у вогнищі інфекції при ГКІ у дітей.	6
18.	Диференційна діагностика менінгококової інфекції та менінгітів різної етіології у дітей. Невідкладні стани при нейроінфекціях у дітей. 1. Диференційна діагностика генералізованих та локалізованих форм менінгококової інфекції у дітей. 2. Диференційна діагностика менінгококового менінгіту та енцефаліту з менінгітами, енцефалітами, поліомієлітоподібними захворюваннями неінфекційної етіології (геморагічний васкуліт, ідіопатична тромбоцитопенічна пурпура) у дітей. 3. Диференційна діагностика ускладнень при менінгококовій інфекції з ускладненнями неінфекційної етіології. 4. Обсяг надання невідкладної допомоги на догоспітальному етапі при менінгококцемії та менінгіті менінгококової етіології. 5. Обсяг надання невідкладної допомоги на стаціонарному етапі при менінгококцемії та менінгіті менінгококової етіології. 6. Наслідки нейроінфекцій: (церебрастенічний синдром, синдром ліквородинамічних розладів, епілептиформний синдром, апалічний синдром (постгіпоксична енцефалопатія), акінетичний мутизм, синдром відсутності рухових функцій, затримка психічного розвитку, глухота та ін.). 7. Правило проведення люмбальної пункції у дітей з менінгітом менінгококовою етіологією. 8. Профілактика та організація протиепідемічних заходів у вогнищі з менінгококовою інфекцією.	6
19.	Підсумковий модульний контроль	2
	Всього годин	110

Примітка: * теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
	<i>Змістовний модуль 1. Педіатрія.</i>	
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	35
2	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять із зазначенням основних питань, що повинні бути вивчені:	10
	Диференційна діагностика гострих алергічних станів у дітей. Гострі бульозні дерматози. 1. Гостра кропив'янка у дітей: етіологічні фактори, критерії діагностики, принципи надання невідкладної допомоги. 2. Набряк Квінке в педіатричній практиці: етіологічні фактори, критерії діагностики, принципи надання невідкладної допомоги. 3. Анафілактичний шок у дітей: етіопатогенез, критерії діагностики, принципи надання невідкладної допомоги. 4. Багатоформна ексудативна еритема в дитячому віці, принципи діагностики та ведення пацієнтів. 5. Інсектна алергія у дітей: етіопатогенез, критерії діагностики, принципи надання невідкладної допомоги. 6. Синдром Ласлла, синдром Стівенса-Джонсона в педіатричній практиці: етіопатогенез, критерії діагностики, принципи надання невідкладної допомоги.	2
	Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань підшлункової залози у дітей. 1. Етіологічні фактори, патогенетичні механізми розвитку патології підшлункової залози в дитячому віці. 2. Діагностичні критерії, клінічні прояви функціональної патології підшлункової залози у дітей. Дисфункція сфінктера Оді за панкреатичним типом. 3. Діагностичні критерії, клінічні прояви органічної патології підшлункової залози у дітей. Гострий та хронічний панкреатит. 4. Особливості клінічних проявів хронічного панкреатиту в дитячому віці. 5. Ведення дітей з функціональною та органічною патологією підшлункової залози згідно сучасних протокольних рекомендацій. 6. Сучасні критерії верифікації, труднощі проведення диференційного діагнозу органічної та функціональної патології підшлункової залози у дітей. 7. Принципи нутритивної підтримки пацієнтів з зовнішньо-секреторною панкреатичною недостатністю.	2
	Диференційна діагностика системних васкулітів у дітей. Провідні клінічні симптоми, сучасні принципи лікування. 1. Етіологія геморагічного васкуліту (пурпура Шейнляйн-Геноха). 2. Причини розвитку – хвороба Кавасакі, вузликового поліартеріїту у дітей. 3. Класифікація – геморагічного васкуліту, хвороба Кавасакі, вузликового періартеріїту у дітей. 4. Основні клінічні прояви – геморагічного васкуліту, хвороби	3

	Кавасакі, вузликowego періартеріїту у дітей. - Діагностика – геморагічного васкуліту, хвороби Кавасакі, вузликowego періартеріїту у дітей. - Основні підходи до лікування геморагічного васкуліту, хвороби Кавасакі, вузликowego періартеріїту у дітей. - Принципи диспансерного спостереження дітей з даними захворюваннями.	
	Нейрогенні розлади сечовипускання. Дизуричний синдром в педіатричній практиці. - Поняття про нейрогенні розлади сечовипускання: етіологія та патогенез. - Класифікація нейрогенних розладів сечовипускання у дитячому віці. - Діагностичні критерії та принципи терапії нейрогенних розладів сечовипускання у дитячому віці. - Міхурово – сечовідний рефлюкс, класифікація, методи діагностики в педіатрії. - Вірогідні ознаки наявності рефлюксу у дітей. - Підходи до лікування при міхурово – сечовідному рефлюксу у дітей. - Дизуричний синдром у педіатрії. Рекомендації ведення дітей і підлітків із нічним нетриманням сечі.	3
	Змістовний модуль 2. Дитячі інфекційні хвороби.	
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	7
2	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять із зазначенням основних питань, що повинні бути вивчені:	
	Тема 1. Диференційна діагностика та невідкладні стани при COVID-19. - Морфологічні та епідеміологічні властивості збудника COVID-19. - Клінічна картина розвитку симптоматики при COVID-19 та різниця з іншими інфекційними захворюваннями респіраторної системи у дітей. - Лабораторні та інструментальні відмінності діагностики COVID-19 та інших респіраторних інфекціях. - Диференційна діагностика різних форм COVID-19 з інфекційними та неінфекційними респіраторними захворюваннями. - Невідкладна допомога на догоспітальному рівні при COVID-19. - Ускладнення COVID-19: синдром Кавасакі та мультисистемний запальний синдром у дітей. - Профілактика COVID-19 у дітей, надання правильних рекомендацій стосовно запобігання та можливих ускладнень, що трапляються при COVID-19.	4
	Тема 2. Диференційна діагностика та невідкладні стани при вірусних гепатитах у дітей. - Диференційна діагностика етіології, епідеміології та патогенезу вірусних гепатитів різної етіології у дітей (вірусних гепатитів А,В,С,Д,Е). - Варіанти перебігу переджовтяничного періоду при вірусних гепатитів різної етіології. - Диференційна діагностика клінічної картини симптомів жовтяничного періоду при різних формах тяжкості вірусних гепатитів А,В,С,Е,Д. - Диференційна діагностика вірусних гепатитів у дітей з неінфекційною етіологією захворювання(аутоімунний гепатит,	4

	хвороба Жильбера, вроджені аномалії розвитку печінки). - Особливості перебігу фульмінантної форми ВГВ у дітей. - Диференційна діагностика загально-клінічних лабораторних методів дослідження на вірусні гепатити різної етіології. Диференційна діагностика специфічних маркерів вірусних гепатитів різної етіології у дітей. - Симптоматика та діагностика ускладнень вірусних гепатитів: гостра печінкова енцефалопатія, синдром портальної гіпертензії, цироз печінки, гостра печінкова недостатність, хронізація хвороби. - Тактика надання невідкладної допомоги при ускладнених формах вірусних гепатитів. Обсяг лікування дітей в умовах стаціонару на вірусний гепатит. - Специфічні та неспецифічні методи профілактики вірусних гепатитів. Профілактика та організація протиепідемічних заходів у вогнищі вірусних гепатитів різної етіології.	
	Тема 3. Імунопрофілактика інфекційних захворювань у дітей. - Календар профілактичних щеплень згідно МОЗ України. - Щеплення за віком. Рекомендовані щеплення, щеплення за станом здоров'я. - Протипоказання щодо вакцинації. - Поствакцинальні реакції та ускладнення, їх діагностика та лікування. - Анафілактичний шок, діагностика та невідкладна допомога.	4
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	6
	Разом	70

Індивідуальні завдання

За бажанням здобувача вищої освіти під час вивчення відповідних тем він може виконувати індивідуальну роботу, яка проводиться в позаурочний час. Як індивідуальна робота може виконуватися:

- доповідь на клінічних конференціях
- доповідь реферату за темами практичних занять (довільна форма)
- підготовка літературного огляду по клінічним випадкам, які мають труднощі диференційної діагностики та/або лікування;
- підбір візуальних матеріалів із розділів змістовного модуля 2
- написання тез, статей

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

- Диференційна діагностика спадкових та природжених захворювань бронхолегеневої системи у дітей.
- Диференційна діагностика пневмонії у дітей. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу пневмонії та її ускладненнях.
- Диференційна діагностика бронхіту і бронхіоліту, вірусних та бактеріальних респіраторних захворювань верхніх дихальних шляхів (гострого назофарингіту, гострого фарингіту, гострого ларингофарингіту, гострого трахеїту) у дітей. Тактика ведення хворого при різних клінічних варіантах перебігу захворювань у дітей.
- Диференційна діагностика бронхіальної астми у дітей різного віку. Тактика ведення пацієнтів, сучасні принципи лікування та профілактики. Надання невідкладної допомоги при астматичному стані.
- Алергічний риніт у дітей, класифікація, принципи діагностики та лікування.
- Диференційна діагностика синдрому шкірної висипки. Алергічні ураження шкіри.

Атопічний дерматит, класифікація, особливості клінічного перебігу в залежності від віку, діагностика та сучасні методи лікування.

7. Диференційна діагностика гострих алергічних станів у дітей. Гостра кропив'янка, набряк Квінке, анафілактичний шок. Гострі бульозні дерматози: багатоформна ексудативна еритема, інсектна алергія, синдром Ласелла, синдром Стівенса-Джонсона.
8. Диференційна діагностика запальних захворювань серця у дітей. Принципи лікування гострої ревматичної лихоманки та неревматичних кардитів. Принципи первинної та вторинної профілактики гострої ревматичної лихоманки у дітей. Провідні клінічні симптоми інфекційного ендокардиту у дітей. Принципи лікування та вторинної профілактики інфекційного ендокардиту.
9. Диференційна діагностика порушень серцевого ритму та провідності у дітей. Невідкладна допомога при пароксизмальних порушеннях ритму та синдромі Морган'ї-Адамса-Стокса.
10. Диференційна діагностика вроджених та набутих вад серця у дітей. Невідкладна допомога при гострій серцевій недостатності у дітей.
11. Диференційна діагностика системних захворювань сполучної тканини та системних васкулітів у дітей.
12. Диференційна діагностика абдомінального больового та диспепсичного синдрому у дітей старшого віку. Функціональна та органічна патологія стравоходу та гастродуоденальної зони у дітей
13. Диференційна діагностика синдрому гепатоспленомегалії та портальної гіпертензії. Алгоритм діагностики та принципи лікування хронічних гепатитів у дітей. Цироз печінки. Гостра та хронічна печінкова недостатність.
14. Диференційна діагностика функціональної та органічної патології біліарного тракту у дітей. Методи діагностики та лікування захворювань жовчовивідних шляхів у дитячому віці. Принципи ведення та профілактики функціональних розладів біліарних шляхів, як однієї з домінуючих патологій гастроінтестинального тракту на фоні посттравматичного синдрому в педіатричній практиці.
15. Диференційна діагностика синдрому закрепку. Функціональна та органічна патологія кишечника, що супроводжується синдромом закрепку. Клінічні прояви, алгоритм діагностики, тактика ведення хворого.
16. Диференційна діагностика функціональної та органічної патології кишечника, що супроводжується діарейним синдромом. Патологія кишечника, що перебігає з синдромом мальабсорбції у дітей: дисахаридозна недостатність, целиакія, муковісцидоз. Стрес-індукований синдром подразненого кишечника як результат тривалого посттравматичного синдрому у дітей в воєнний час.
17. Диференційна діагностика функціональних та органічних захворювань підшлункової залози у дітей. Основні діагностичні критерії та стандарти лікування хронічного панкреатиту у дітей. Принципи нутритивної підтримки пацієнтів з зовнішньосекреторною панкреатичною недостатністю.
18. Диференційна діагностика синдрому дизурії та найбільш поширених інфекцій сечової системи, функціональних розладів сечовипускання. Диференційна діагностика синдрому тубулярних дисфункцій у дітей. Тактика ведення дитини з тубулоінтерстиціальним нефритом, дизметаболічною нефропатією. Тактика ведення дитини.
19. Диференційна діагностика набрякового та нефротичного синдрому. Первинні та вторинні гломерулонефрити у дітей. Тактика ведення дитини при гострому та хронічному гломерулонефриті. Диференційна діагностика гострої ниркової недостатності у дітей. Сучасні принципи діагностики та лікування. Диференційна діагностика хронічної ниркової недостатності у дітей. Гемолітико-уремічний синдром. Показання до гемодіалізу у дітей. Принципи лікування та профілактики хронічної ниркової недостатності.
20. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом екзантеми у дітей. Диференційна діагностика інфекційних захворювань з синдромом ангіни та дифтерії мигдаликів у дітей.
21. Диференційна діагностика коклюшу у дітей раннього віку. Невідкладна допомога при

- апное. Диференційна діагностика паротитної інфекції, інфекційного мононуклеозу у дітей
22. Диференційна діагностика COVID-19. Невідкладна допомога. Ускладнення COVID-19: синдром Кавасаки та мультисистемний запальний синдром у дітей. Профілактика COVID-19 у дітей.
 23. Диференційна діагностика гострих кишкових інфекцій (ГКІ) у дітей. Невідкладні стани при ГКІ у дітей. Діагностика та лікування. Організація стаціонару на дому хворим з ГКІ.
 24. Диференційна діагностика та невідкладні стани при вірусних гепатитах у дітей. Гостра печінкова недостатність при вірусних гепатитах у дітей.
 25. Диференційна діагностика менінгококової інфекції та менінгітів різної етіології у дітей. Диференційна діагностика енцефалітів, поліомієлітоподібних захворювань у дітей.
 26. Невідкладні стани при нейроінфекціях у дітей. Діагностика та невідкладна допомога.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

І. Аналіз лабораторних та інструментальних досліджень

1. Загальноклінічний аналіз крові
2. Загальноклінічний аналіз сечі
3. Аналіз сечі за Зимницьким
4. Аналіз сечі за Нечипоренком
5. Аналіз сечі на діастазу
6. Копрограма
7. Білок крові та його фракції
8. Гострофазні показники крові, ревмопроби
9. Глюкоза крові
10. Електроліти крові
11. Ліпідний профіль крові
12. Лужна фосфатаза крові
13. Трансамінази крові
14. Креатинін, сечовина крові
15. Загальний білірубін крові та його фракції, аналізувати криву Полачека
16. Коагулограма
17. Аналіз плевральної рідини
18. Аналіз синовіальної рідини
19. Загальний аналіз харкотиння
20. Загальний імунологічний профіль крові
21. Серологічні реакції при аутоімунних захворюваннях
22. Серологічні реакції при інфекційних захворюваннях
23. Мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень
24. Промєневе дослідження ЦНС
25. Промєневе дослідження органів грудної порожнини
26. Промєневе дослідження черевної порожнини
27. Промєневе дослідження сечової системи
28. Промєневе дослідження кісток та суглобів
29. Дослідження функції зовнішнього дихання
30. Електрокардіографія
31. Ендоскопічне дослідження бронхів
32. Ендоскопічне дослідження травного тракту
33. Ехокардіографія
34. Аналіз добового Холтер моніторингу
35. Шкірні прік-тести
36. Уреазний дихальний тест
37. Інтрагастральна рН-метрія
38. Добовий рН-моніторинг стравоходу

39. Розрахунок ферротерапії для дітей різного віку.

II. Медичні маніпуляції

1. Проводити реєстрацію ЕКГ
2. Проводити ін'єкції лікарських речовин
3. Вимірювати артеріальний тиск
4. Проводити катетеризацію сечового міхура м'яким зондом
5. Виконувати плевральну пункцію
6. Алгоритм проведення пікфлуометрії
7. Алгоритм проведення бронхоскопії
8. Алгоритм проведення фіброгастродуоденоскопії
9. Алгоритм проведення колоноскопії
10. Алгоритм проведення перитонеального діалізу
11. Виконувати штучне дихання, непрямий масаж серця
12. Визначати групи крові, резус-належність

III. Надання допомоги при невідкладних станах

1. Астматичний статус
2. Анафілактичний шок
3. Гостра дихальна недостатність
4. Гостра серцева недостатність
5. Напад пароксизмальної тахікардії
6. Морган'ї-Адамс-Стокс-синдром
7. Гіпертензивний криз
8. Колапс
9. Гостра печінкова недостатність при вірусних гепатитах
10. Невідкладана терапія при геморагічному синдромі у дітей.
11. Шлунково-кишкова кровотеча
12. Судомний синдром
13. Ниркова колька
14. Дифтерійний круп
15. Апноє при коклюші
16. Інфекційно-токсичний шок при менінгококовій інфекції
17. набряк головного мозку при менінгітах та енцефалітах
18. Токсико-ексикоз при гострих кишкових інфекціях

Форма підсумкового контролю успішності навчання – підсумковий модульний контроль (ПМК).

Система поточного та підсумкового оцінювання

На початку вивчення навчальної дисципліни проводиться **вхідний контроль** за допомогою тестових завдань з метою визначення готовності здобувачів до засвоєння дисципліни. За результатами вхідного контролю відбувається організація індивідуальної роботи зі здобувачами вищої освіти.

Система **поточного оцінювання** включає оцінку теоретичної, практичної підготовки та самостійної роботи здобувачів освіти, як підготовку до аудиторних занять. Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля, студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені по вивченні даної теми. Здобувач вищої освіти повинен отримати оцінку з кожної теми. Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться. Здобувач вищої освіти вважається допущеним до ПМК з дисципліни, якщо він відвідав усі передбачені навчальною програмою практичні заняття, виконав усі види робіт, передбачені навчальною дисципліною та при її вивченні впродовж семестру набрав кількість балів, не

меншу за мінімальну (72 бали). За виконану здобувачем вищої освіти індивідуальну роботу додатково нараховується 10 балів до поточного контролю. Критерії оцінювання ПМК визначаються кафедрою та доводяться до відома студентів на початку вивчення дисципліни, відповідно до положення про організацію освітнього процесу в ПДМУ. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти можна знайти за посиланням https://www.pdmu.edu.ua/storage/departmentnpr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJaApnMM_MwbKdxQN9FC2hu.pdf.

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем на останньому практичному занятті. Форма проведення підсумкового модульного контролю (ПМК) є стандартизованою і включає контроль теоретичної та практичної підготовки у вигляді відповіді на теоретичні запитання та перевірки практичних навичок. До проведення ПМК на кафедрі розроблено 15 варіантів тестових білетів. Білет до ПМК має таку структуру: дві задачі - по 30 балів, та практична навичка, за яку студент отримує 20 балів.

Результат підсумкового модульного контролю оцінюється в балах. Максимальна кількість балів підсумкового модульного контролю складає 80 балів. Мінімальна кількість балів підсумкового модульного контролю, з якою контроль вважається складеним, 50 балів. Оцінка за модуль виставляється в балах і дорівнює сумі балів, отриманих за поточну навчальну діяльність та ПМК. Мінімальна кількість балів за модуль, яка вважається позитивною – 122 бали. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів.

Кожен здобувач вищої освіти має змогу підготуватися до ПМК, для цього розроблена база тестів, перелік теоретичних питань та практичних навичок, з якими можна ознайомитися на сайті кафедри.

Перед проведенням ПМК, завідувач навчальної частини кафедри отримує в деканаті під свій особистий підпис «Відомість успішності студентів з дисципліни». Викладач, який проводить підсумковий модульний контроль, призначається завідувачем кафедри і затверджується у відповідному графіку. Результат складання студентом ПМК фіксується у «Відомості успішності студентів з дисципліни» та скріплюється підписами екзаменатора та завідувача кафедрою. Результат складання ПМК також вноситься в залікову книжку студента. «Відомості успішності студентів з дисципліни» мають бути передані до деканату того самого дня, коли проводився підсумковий модульний контроль.

Інформація про студентів, яким не зарахований підсумковий модульний контроль, з точним зазначенням причини не зарахування також вноситься до «Відомості успішності студентів з дисципліни». Причини не зарахування можуть бути такі: а) студент має невідпрацьовані пропуски занять і (або) лекцій. Позначка «н/в» у колонці «бали за ПМК»; б) студент відвідав усі заняття (практичні, лекційні), але не набрав мінімальної кількості балів за поточну навчальну діяльність і не допускається до підсумкового модульного контролю. Позначка «н/д» у колонці «бали за ПМК»; в) студент не з'явився на підсумковий модульний контроль. Позначка «н/з» у колонці «бали за ПМК».

Здобувач вищої освіти, який за результатами складання ПМК отримав результат менший за 50 балів, зобов'язаний перескласти ПМК згідно з графіком не більше 2-х разів. Дозвіл на перескладання ПМК видається деканом у вигляді «Заліково-екзаменаційного листка», який здобувач отримує в деканаті під особистий підпис за пред'явленням індивідуального навчального плану та інформації з кафедри про ліквідацію заборгованості (відсутність «нб», середній бал успішності 3,0 і більше) або загальної відомості.

Методи навчання

- **вербальні** (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (мультимедійна презентація, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** (алгоритми виконання практичних навичок, курація хворих);
- **метод моделювання конкретних ситуацій;**
- **тематичні дискусії;**
- **імітаційні завдання;**

- рольові ігри;
- аналіз конкретних ситуацій;
- кейс-метод;
- презентації;
- дослідницькі методи

Форми та методи оцінювання

- Вхідний контроль проводиться на першому практичному занятті для оцінювання початкового рівня знань здобувачів у вигляді письмового вирішення тестових завдань.
- Поточний контроль відображає оцінку якості засвоєння матеріалу окремих тем та змістовних модулів, здійснюється під час проведення практичних занять у вигляді усного опитування, письмового вирішення ситуаційних завдань з обґрунтуванням, програмного комп'ютерного тестування, практичної перевірки, самоконтролю.
- Підсумковий контроль відображає загальну оцінку якості знань та практичних навичок здобувачів вищої освіти, здійснюється на останньому практичному занятті з дисципліни у вигляді вирішення двох ситуаційних задач та оцінки виконання практичних навичок, які зазначені у білеті до ПМК.

Дані види контролю охоплюють:

- усний контроль
- письмовий контроль
- тестовий контроль
- практична перевірка
- самоконтроль
- самооцінка

Методичне забезпечення

1. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи здобувачів вищої освіти
2. Питання до проведення підсумкового модульного контролю
3. Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю
4. Мультимедійні презентації лекцій
5. Збірник алгоритмів виконання практичних навичок
6. Список рекомендованої літератури
7. Збірники тестових завдань та ситуаційних задач
8. Примірники результатів загально-клінічних та додаткових лабораторних методів дослідження.
9. Примірники електрокардіограм, рентгенограм, спірограм, рН-моніторингу, результатів інших інструментальних методів дослідження
10. Демонстраційні навчальні відеоролики
11. Навчальні посібники, монографії кафедри

Рекомендована література

Базова (наявна в бібліотеці ПДМУ):

1. Фізикальні та інструментальні методи дослідження в дитячій кардіології. Навчально-методичний посібник. Крючко Т.О., Танянська С.М., Коленко І.О., Кузьменко Н.В., Педченко Т.О. - Київ: ВСВ «Медицина», 2022, - 156 с.
2. Practical skills in pediatrics: common pediatric emergencies: e-handbook for the 6th year students of higher medical education institutions. T.O. Kryuchko, T.V. Kushnereva, O.Y. Tkachenko, O.A. Poda, M.O. Melnyk. Електронний посібник. 2021
3. Інфекційні хвороби у дітей. Національний підручник для лікарів-інтернів, слухачів

післядипломної медичної освіти дитячих інфекціоністів, педіатрів, а також студентів медичних закладів вищої освіти – університетів, інститутів та академій факультетів закладів вищої медичної освіти, за ред. Л.І.Чернишової, А.П.Волоха, А.В.Бондаренко та ін.; – 3-є видання переробл. та допов. - Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 1072с.

4. Педіатрія. Національний підручник для студентів стоматологічних факультетів закладів вищої медичної освіти, за редакцією проф. Крючко Т.О.; Абатурова О.Є. – 3-є видання переробл. та допов. Київ: ВСВ «Медицина», 2021. – 224с.
5. Основи педіатрії за Нельсоном: переклад 8-го англ. видання : у 2 томах. Том 1 / Карен Дж. Маркданта, Роберт М. Клігман. – К.: ВСВ «Медицина», 2019. – XIV, 378 с.
6. Педіатрія. Підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації/ За ред. проф. О. В. Тяжкої /Видання 5-те. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 1152 с.
7. Педіатрія: Національний підручник: у 2 т. Том 1. За редакцією професора В.В. Бережного, К., 2013. – 1040 с.
8. Педіатрія: Національний підручник: у 2 т. Том 2. За редакцією професора В.В. Бережного, К., 2013. – 1024 с.

Допоміжна

1. Сучасні підходи до вакцинопрофілактики інфекційних захворювань у дітей та дорослих: друге доповнене видання навчально-методичного посібника /Т. О.Крючко, Т. І.Коваль, О. Г.Марченко, О. Я.Ткаченко. – Львів: «Магнолія 2006», 2023 – 160 с.
2. Педіатрія, дитячі інфекції в питаннях і відповідях. : навчальний посібник. - Тернопіль: ТДМУ: Укрмедкнига, 2019. - 307 с.
3. Сучасні підходи до вакцинопрофілактики інфекційних захворювань дітей та дорослих друкований. Навчальний посібник для студентів 4, 6 курсів медичних факультетів, а також лікарів-інтернів, педіатрів, сімейних лікарів./- Крючко Т.О., Дубинська Г.М., Коваль Т.І., Ткаченко О.Я -Львів: Магнолія 2006», 2020.-108 с.
4. Інфекційні хвороби у дітей:підручник/Л.І. Чернишова та ін.; за редакцієюЛ.І. Чернишової. – К.: ВСВ «Медицина», 2016. – 1016 с.+6 с.кольор.вкл.
5. Інфекційні хвороби у дітей / Під ред. С. О. Крамарьова та О. Б. Надраги. – М.: Медицина, 2016. – 392 с.
6. Нефрологія дитячого віку : навчальний посібник / Т. В. Стоєва [та ін.] ; за ред. Т. В. Стоєва. - Одеса : Політехперіодика, 2018. - 181 с. : табл., іл, фот.цв.
7. Медицина невідкладних станів. Екстрена (швидка) медична допомога : національний підручник для лікарів-слухачів післядипломної освіти, лікарів-інтернів і студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І. С. Зозуля [та ін.]; за ред.І.С. Зозулі. - 3-є вид., переробл. і допов. - Київ : Медицина, 2017. - 958 с. : іл, табл.
8. Невідкладні стани в педіатричній практиці : навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів, лікарів-інтернів / Ю.В. Марушко та ін. - Київ : Медицина, 2020. - 400 с. : табл., іл.
9. Дитяча нефрологія : навчально-методичний посібник для лікарів-інтернів, дитячих нефрологів, лікарів-слухачів закладів (ф-тів) післядипломної освіти / Д. Д. Іванов. - Дніпропетровськ : Середняк Т.К., 2014. - 323 с. : табл., іл.
10. Педіатрія : навч. посіб. [для студ. мед. ф-тів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації]: у 2 т. / М.Л. Аряєв, Н.В. Котова, Н.Ю. Горностаєва, Ю.В. Десятська, Л.Є.Капліна та ін.; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котової; Одес. нац. мед. ун-т. - Одеса : ОНМедУ, 2014 - Т. 1 : Неонатологія. Гематологія. Ендокринологія. - 2014. - 154 с. : табл., іл.
11. Педіатрія : навч. посіб. [для студ. мед. ф-тів вищ. мед. навч. закл. III-IV рівнів акредитації]: у 2 т. / М.Л. Аряєв, Н.В.Котова, Н.Ю. Горностаєва, Ю.В. Десятська, Л.Є. Капліна та ін.; за ред. М.Л. Аряєва, Н.В. Котової; Одес. нац. мед. ун-т. - Одеса : ОНМедУ, 2014 - Т. 2 : Захворювання дітей раннього віку. Пульмонологія. Алергологія. Кардіологія. Гастроентерологія. Нефрологія. ВІЛ-інфекція. Первинна медико- санітарна

допомога. - 2014. - 311 с. : ил., табл.

12. Пропедевтична педіатрія : підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / В. Г. Майданник [та ін.]. - 2-ге вид., випр. та допов. - Вінниця : Нова кн., 2018. - 871 с. : табл., іл.
13. Клінічне обстеження дитини : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Катілов [та ін.]. - 2-ге вид. - Вінниця : Нова кн., 2019. - 518 с. : табл., іл.

Інформаційні ресурси

https://www.dec.gov.ua/cat_mtd/galuzevi-standarti-ta-klinichni-nastanovi/
<http://www.booksmed.com/pediatriciya>
<http://pediatriciya.info>
<http://health-ua.com/parts/pediatrics>
<http://www.mif-ua.com/archive/zhurnal-zdorove-rebenka/numbers>
<http://medkniga.ucoz.net/publ/pediatriciya/40> <http://youalib.com/медицина/педіатрія>

Інтернет-ресурси по міжнародним протоколам:

www.nice.org.uk
www.medscape.com
www.bmj.com

Медична література в електронних бібліотеках

PubMedEmbase

Scirus

Google Scholar

Відкриті електронні бібліотеки з медицини (повнотекстові версії статей)

PubMed CentralBioMed

Central

Directory of open access journals - Health SciencesPublic

Library of Science - Medicine FreeMedicalJournals.com

Розробник (розробники)

Тетяна КРЮЧКО, завідувач кафедри педіатрії №2, д.мед.н., професор

Ольга ПОДА, доцент кафедри педіатрії №2, к.мед.н., доцент

Валентина ІЛЬЧЕНКО, доцент кафедри ендокринології з дитячими інфекційними хворобами,
к.мед.н., доцент

Людмила БУБИР, доктор філософії, асистент кафедри педіатрії №2